

1939

-

1945

Stichting Legerplaats Soesterberg

# De Duitse ontwapening rondom legerplaats Soesterberg



## Deel 1

Artikel door C.W. de Boer en R.R. de Mos. Updated 2022

# Inleiding

In dit artikel trachten we een analyse te maken van de Duitse eenheden welke begin mei 1945 ontwapend zijn in de omgeving van Truppenübungsplatz Soesterberg. Tevens gaan we kort in op de Brits/Canadese troepen welke deze taak toebedeeld kregen. Geografisch gezien kunnen we twee hoofdlocaties voor de fysieke ontwapening aanwijzen: de Leusderheide en de weilanden ten zuiden van de Biltseweg bij Soestdijk.

Als Duitse bronnen zijn hoofdzakelijk de officiële capitulatie formulieren en kaarten gebruikt welke de verschillende Duitse eenheden moesten inleveren. Andere bronnen voor de uiteenzetting zijn de verslagen van Duitse stafofficieren (**Langhäuser**, en **v. Prittwitz**), welke verbonden waren aan het 88ste Legerkorps (88.AK Armeekorps). Hierbij moet worden opgemerkt dat deze dossiers in de jaren direct na de oorlog (1947) zijn opgesteld. Dikwijls zijn zij uit het hoofd opgetekend daar ondersteunend papierwerk verloren is gegaan.

In deze verslagen staan enkele onjuistheden welke middels de capitulatie formulieren kunnen worden gecorrigeerd. Deze rapporten zijn door de US Central Europe Campaign review board afgenomen. Tevens is gebruik gemaakt van het interrogation report betreffende **Hermann Plocher** Kommandeur 6. Fallschirmjäger Division, alsmede Intelligence reports van 1st Canadian Army Corps. Ook zijn allerlei originele documenten binnen de archieven van het NOID en NIMH geraadpleegd. Alsmede archief data uit Brits/Canadese bronnen. Foto's, achtergebleven materiaal (uitrustingsstukken e.d.) en getuigenverslagen hebben hier en daar ook als informatiebron gefungeerd.

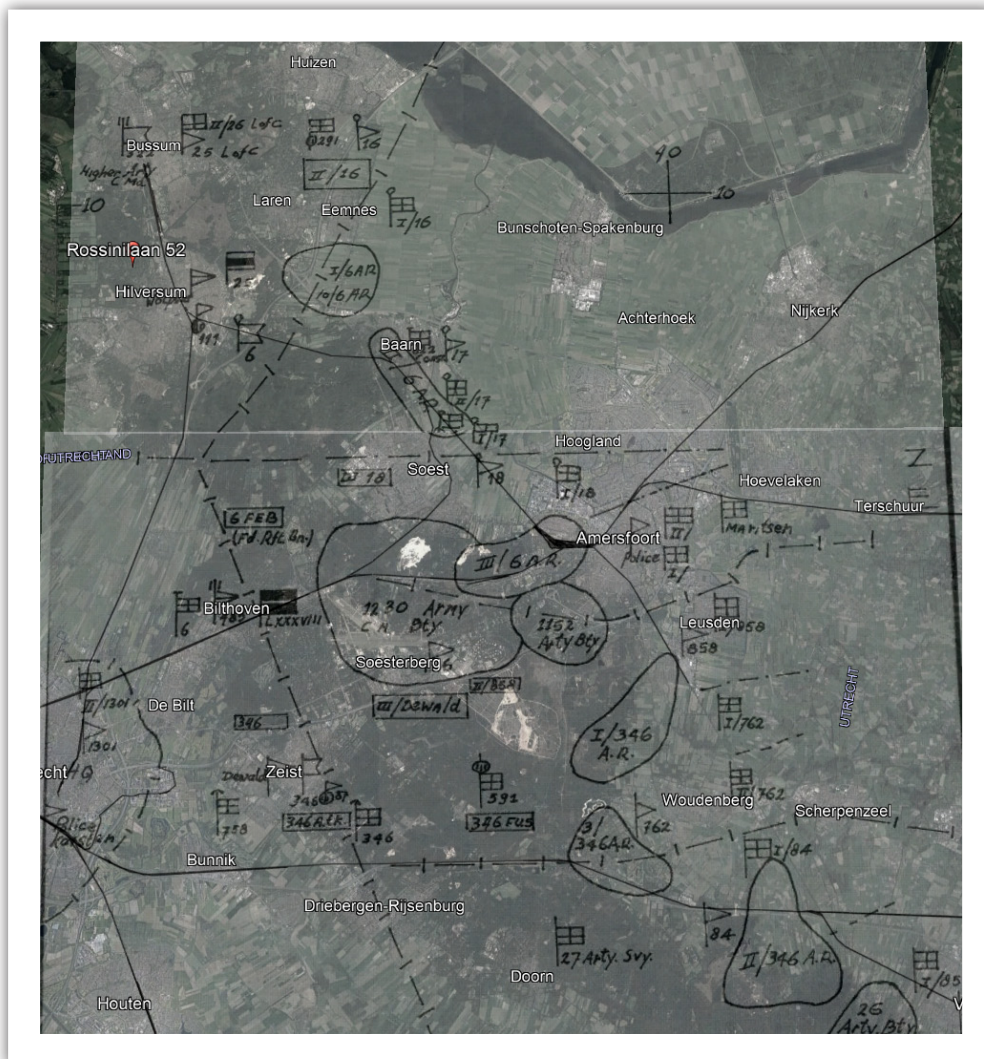




## Situatie eind april begin mei 1945

Na de Geallieerde omsluiting van de vesting Holland midden april 1945, bleef er voor de Duitse eenheden niet veel anders over dan zich in westelijke richting achter de Grebbelinie terug te trekken. Vanaf dat ogenblik waren deze troepen qua bevoorrading geheel op zich zelf aangewezen. Ondanks felle Canadese pogingen de marsroutes af te sluiten, lukte het om grote aantallen troepen (voornamelijk 6. Fallschirmjäger Division, 346 Infanterie Division en 361 Volksgrenadier Division) en hun zware materieel de "Festung Holland" binnen te loodsen. Met name door de inspanningen van de 6. Fallsch. Jg. Div. bleven de ontsnappingswegen naar het westen lang genoeg open. Nu kon een nieuw Abwehrfront worden opgebouwd achter de Grebbelinie.

De voormalige Grebbelinie werd door de Duitsers nieuw leven in geblazen en uitgebreid onder de naam Pantherstellung. Voor wat betreft het noordelijke deel van de Grebbelinie kunnen we op 8 mei 1945 van noord naar zuid de volgende Duitse eenheden terug vinden. Zie kaartje hieronder.



Kaart overlay van 1st Canadian Army met de Duitse posities op 8 mei 1945

Onderstaande locaties waren door de Duitse staf van de verschillende eenheden aangeleverd. De namen werden omgezet naar Engels en afgekort.

**Noord van Huizen:** Kampfgruppe Wolpert (II/26) meer details verderop in dit artikel.

**Rond Blaricum:** Heeres Flak Artillerie Abteilung 291.

**Noord van Eemnes:** II. Bataillon Fallschirm Regiment 16 (II/16).

**Te Hilversum:** 25. AOK Armeeoberkommando.

**Noord-west van Baarn:** I. Batterie Fallsch. Artillerie Regiment 6. (I/6 AR).

**Tussen Baarn en Soest:** II. Batterie Fallsch. Artillerie Regiment 6. (II/6 AR) met daarvoor Bau-Pionier Bataillon 822 en het I. en II. Bataillon Fallsch. Jg. Rgt. 17. (822/ constr. I/17 , II/17).

**Tussen Amersfoort en Hoogland:** I. Bataillon Fallsch. Jg. Rgt. 18 (I/18).

**Bij Soest:** III. Bataillon Fallsch. Jg. Rgt. 18 (III./18).

**Nabij Maartensdijk:** Feld Ersatz Bataillon 6. (6/FEB).

**Te Bilthoven:** 88. AK ArmeeKorps (LXXXVIII)

**Rondom Fliegerhorst Soesterberg:** Heeresküstenartillerie-Abteilung 1230 (Army CA Bty 1230), met ten oosten daarvan III. Batterie Fallsch. Artillerie Regiment 6. en Heeresartillerie-Abteilung 1152 (Arty Bty 1152)

**In Amersfoort:** SS Polizei Regiment Nord-West 2 met I. en II. Bataillon (Police)

**Zuid van Soesterberg:** III. Brigade Dewald en II. Bataillon Grenadier Regiment 858.

**Te Zeist:** Divisionsstab 346. Infanterie Division,  
Panzerjäger Abteilung 346 bij Kerckebosch. (346 A.tk)

**Bij Austerlitz:** Gemischte Flak Abteilung 591 en Füsilier Bataillon 346. (591 en 346 Fus)

**Op Den Treek:** I. Batterie Artillerie Regiment 346. (I/346 AR)

**Tussen Leusden en Woudenberg:** I. en II. Bataillon Grenadier Regiment 762. (I/762 en II/762)

**West van Woudenberg:** III. Batterie Artillerie Regiment 346. (3/346)

**Oost van Doorn:** II. Batterie Artillerie Regiment 346. (II/346)

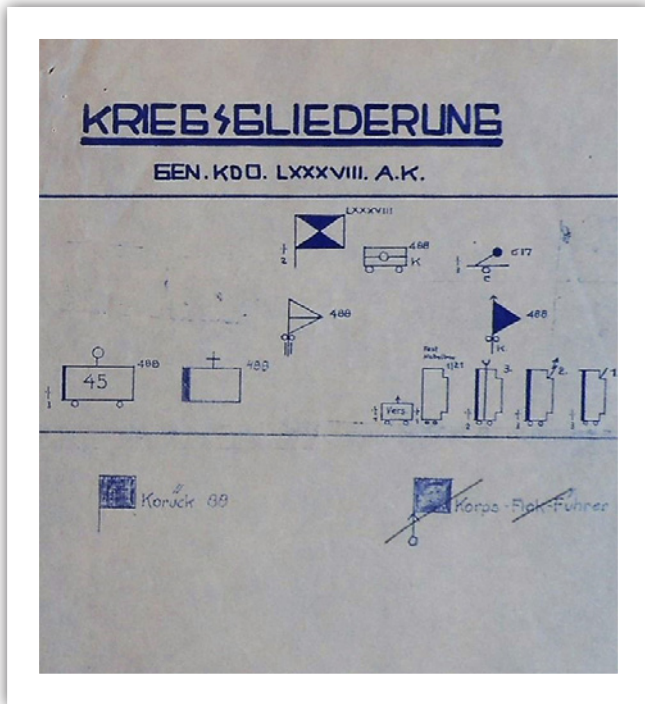
Het algehele commando voor de Festung Holland viel onder 25. AOK van Generaloberst **Johannes Blaskowitz** met daaronder het 30ste en 88ste Legerkorps.

Qua bevelvoering vielen de 6. Fallsch. Jg. Div. en 346. Inf. Div. onder het 88ste Legerkorps, dit was een los commando element binnen de Wehrmacht waar verschillende Divisionen onder gehangen konden worden. Een Armee Korps gaf tactisch sturing aan Heer, Luftwaffe, Waffen SS of Polizei formaties al naargelang de lokale situatie.

Kommandeur van 88. AK was General der Infanterie **Felix Schwalbe** en bestond uit 1352 man.







Kaartje van de Kriegsgliederung Gen.Kdo. 88. A.K.

Stab Gen.Kdo. LXXXVIII. A.K. K.Gef.Std., den 8.5.1945

Dienstgrad	N a m e	Vorname	Erkennungs-marke	Dienst-stellg.	War oder ist Mit-glied der Organis.
Gen.d.Inf.	Schwalbe	Felix	Nr.1 Stab I.R.461	Kdr.Gen. LXXXVIII. A.K.	nein
Oberstlt. i.G.	v.Prittwitz u. Geffron	Karl-Heinrich	Nr.9 Gen. Kdo.88. A.K.	Chef d. Gen.Stb.	nein
Oberstlt.	Draeger	Rudolf	Nr.5 St/Pl. I.B.1	Stopi	nein
Oberstlt.	Zeidler	Oskar	Nr.73 Stab III./I.R.90	Korpsing.	nein
Major i.G.	Kelch	Franz	Nr.1 14./ I.R.21	Inf	nein
Major i.G.	Hellmich	Konrad	Nr.177/1./ KIA 422	Quartiern.	nein
Major d.R. z.V.	v.Flessen-Gronstern	Carl-Ludwig	Nr.108 Korps Kdo.XXIII	Adjutant(IIa)	nein
Major d.R.	Schick	Willy	Nr.1 Kl.Kw. Kol.2/223	Sachbearb. f.Nachsch.	nein
Hptm.d.R.	Hoth	Otto	Nr.3 11./ I.R.109	O 1	nein
Hptm.d.R.	Stoockle	Edmund	Nr.152 2./ s.A.A.602	Io	nein
Rittm.d.R.	Risch	Hans	Nr.1111 3./ E.Abt.10	Mitarbeiter Dolmetscher	nein
Hptm.d.R.	Tiede	Wilhelm	Nr.1 3./ J.R.314	früher NSFO	nein
Hptm.d.R.	Herold	Fritz	Nr.145 1./ Pz.Abw.Abt.6	Inf/Gabo	nein
Hptm.d.R.	Meroator	Karl	Nr.186 II./ E.Batl.118	Stopak	nein
Hptm.d.R.	Heiermann	Friedrich	Nr.1Kr.Kw. Zg.2/254	Fhr.Kfr.St.	nein
Hptm.d.R.	Wagner	Johannes	Nr.222 9./ I.R.316	IIb	nein
Hptm.(W)	Klenk	Karl	Nr.162 Heer-Qu/WUG F.W.Schule		nein
Oblt.d.R.	Rist	Ottmar	Nr.9 W.Kp. 260	Inf/Mess	nein
Oblt.d.R.	Ahammer	Fritz	Nr.1285 W. K.D.E.XII	Mitarb.Stopi	nein
Oblt.d.R.	Emmerig	Oskar	Nr.74 Fernspr.B.Kp. f.9/644	O 3	nein

Stab van LXXXVIII. A. K.

In dit artikel kijken we voornamelijk naar de 6. Fallsch. Jg. Div. en de 346 Inf. Div. daar die in ons studiegebied gelegerd waren.

De 6. Fallsch. Jg. Div. had o.a. het SS Polizei Regiment NW 2 en Kampfgruppe Wolpert onder haar bevel. De 346. Inf. Div. had o.a. Brigade Dewald, Grenadier Regt. 762 en 858 en Flakeenheden onder haar bevel. We zullen deze formaties nader onder de loep nemen.

Overzicht van de Divisionen onder commando van 88. AK . Verder zijn de korpsonderdelen Artilleriekommando 488, Korpsnachrichten 488 enz. weergegeven

- 3 -	- 3 -
Answers in German (To be completed by German Commander)	English Translation (To be completed by an Allied Interpreter NOT below divisional level)
Antworten auf Deutsch (Muss vom deutschen Befehlshaber ausgefüllt werden).	
zu 8 361.V.G.D. mit Brig. z.V.V. 20 346. Inf.-Div. 54. Freiw. Gren. Div. "LH" 6. Fern. Jg. Div. 149. F.A.D.	
zu 9 Korpestab LXXXVIII. A.K. Arko 488 Korpsnachr. Ast. 488 Korps.-San. Kp. 488 Korps.-Kfz. Kp. 488 Feldgend. Gruppe (mot) 617 Korück 88	
zu 10 siehe Anlage "Kriegsgliederungen"	
zu 11 siehe Anlage "Stärken"	
zu 12 Karte 1:50 000 mit sämtlichen Eintragungen im Bereich LXXXVIII. A.K. wurde am 8.5. an 49. Inf. Div. ausgehändigt. Karte über Unterbringung in den Lagern liegt bei.	Map 1/50 000 showing complete outline of 86 Corps area was handed to 49 Div on 6 May Map showing location of camps is attached.
zu 13 Fernanzeige	



## 6. Fallschirmjäger Division

De oorspronkelijke 6. Fallsch. Jg. Div. ging eind augustus 1944 vrijwel geheel verloren tijdens de gevechten tussen de Seine en Amiens. Vanaf oktober 1944 werd aan een compleet nieuwe opbouw van de divisie begonnen, onder leiding van de nieuwe Kommandeur Gen. Lt. Hermann Plocher. Deze nieuwe opbouw vond plaats in Nederland in de omgeving van Assen, Meppel en Coevorden.

De nieuwe troepen bestonden voornamelijk uit overtollig Luftwaffe personeel. Door brandstoftekorten en het verlies van vliegbases aan de oprukkende geallieerden, stokten de vliegende activiteiten van de Luftwaffe in toenemende mate. Vele duizenden manschappen uit grondpersoneel, vliegend personeel, Flak, en verbindingdienst kwamen vrij en werden richting meerdere Fallschirmjägertruppe-Ersatz- und Ausbildungs eenheden gedirigeerd.



Voorbeeld van enkele van de vele achtergebleven Erkennungsmarke EKM, identiteitsplaatjes, hierop staan de gegevens van de eerste eenheid waar de persoon als rekrut diende.

Links 63611/56 ofwel 9. Kompanie Luftlandegeschwader 1 / Persoonsregister 56. Dit was een oudgediende binnen de Fallschirmtruppe. Rechts Fliegerausbildungs Bataillon 12 / persoonsregister 8113 Dit was van origine geen Fallschirmjäger.

Buiten een militaire basisopleiding waren zij niet getraind om als infanterie in grotere formaties te vechten. Wel beschikten zij in het algemeen over een bijzondere bereidheid om ingezet te worden. Gedurende het gehele verdere bestaan van de 6. Fallsch. Jg. Div. blijft er de noodzaak om, al vechtende, nieuwe instroom te trainen. Om dit mogelijk te maken was een Feld Ersatz Bataillon (FEB) met een Division kampfschule onderdeel van de divisie (zie afb).

Instructie werd gegeven door 6. Fallsch. Jg. Div. kader met ruime gevechtservaring, deze waren uit de gelederen van de gerenommeerde 1., 4., en 5. Fallsch. Jg. Div. afkomstig. De Bataillons- en Regimentskommandeure werden voor 25% als zeer goed, 50% als goed en 25% als zwak bestempeld.





Bijvoorbeeld Hauptmann **Sturr** stafofficier 6. Fallsch. Jg. Div. in 1945 had als EKM: Fl.H.Kdt. Lübeck nr 242. hetgeen aangeeft dat hij afkomstig was van de Fliegerhorst Kommandantur Lübeck en was dus geen Fallschirmjäger van het eerste uur. Dit soort instroom had minder infanterietraining en gevechtservaring.

Een ander voorbeeld is Major **Ahlborn** Kommandeur van II. Bataillon Fallsch. Jg. Rgt. 17 met EKM 210627/ 38 . Dit was een veteraan afkomstig uit de 1. Fallsch. Jg. Div.

In documenten zijn verschillende Kurtz Infanterie ausbildungen te vinden welke verse troepen op peil moest brengen. Deze spoedcursussen waren bedoeld om in 6 dagen tijd een Kompanie in infanterietactieken, Panzerabwehr e.d. te trainen.

Tijdens de eerste frontinzet bij Arnhem en in de Betuwe was de tactiek er op gericht om zo min mogelijk krachten in de voorste linies te plaatsen en tegelijkertijd sterke, volledig gemotoriseerde, reserves verder naar achteren beschikbaar te houden. Deze sterke reserve-eenheid hield zich dan met de zo noodzakelijke infanterietraining van het FEB bezig.

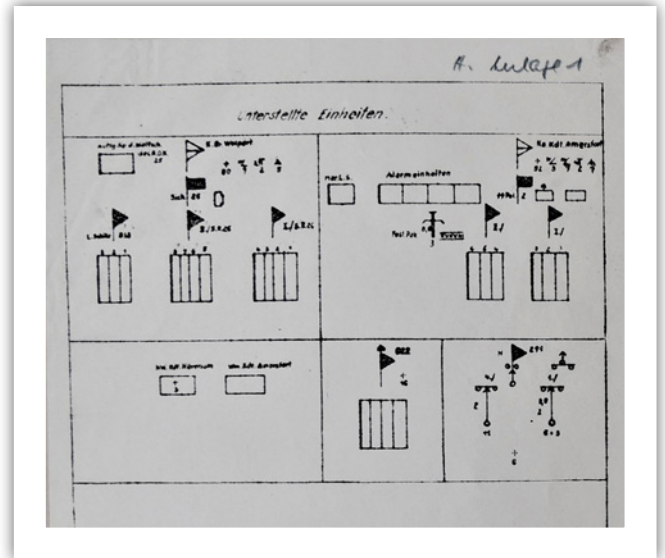
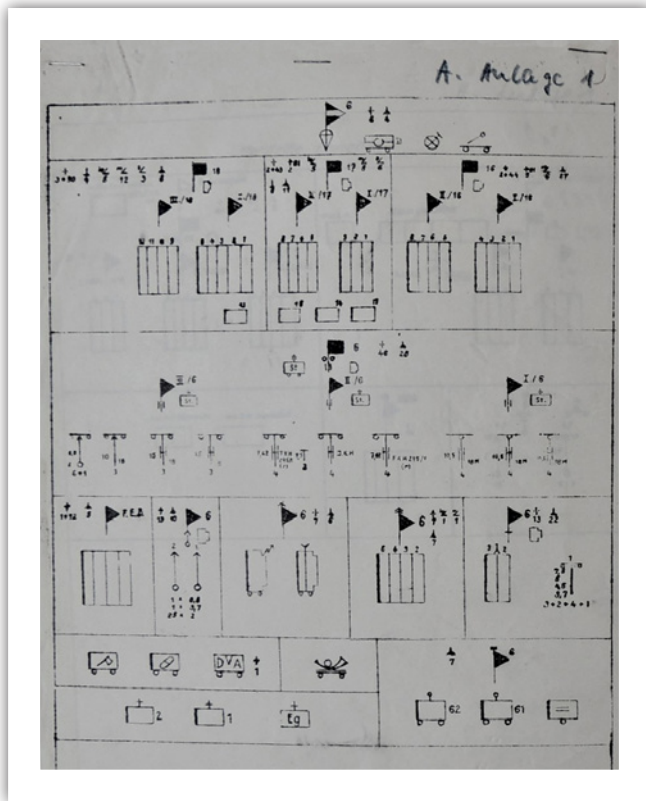
Evident is dat deze nieuwe instroom geen volledige parachutistenopleiding kreeg maar louter als infanterie werd getraind.



Groepje "Fallschirmjäger" bij paleis Soestdijk 10 mei 1945: ook aan de kleding en uitrusting is de teloorgang van de Fallschirmtruppen zichtbaar. Bij de wederopbouw na Normandië waren hoofdzakelijk normale stahlhelmen voorhanden i.p.v. de Springerhelm M38. Op de foto worden, door tekorten, ook Felddivisions-Tarnjacken en Zeltbahn 31 (tentzeil met camouflage print) i.p.v. een Fallschirmjäger-Bluse "Knochensack"gedragen.

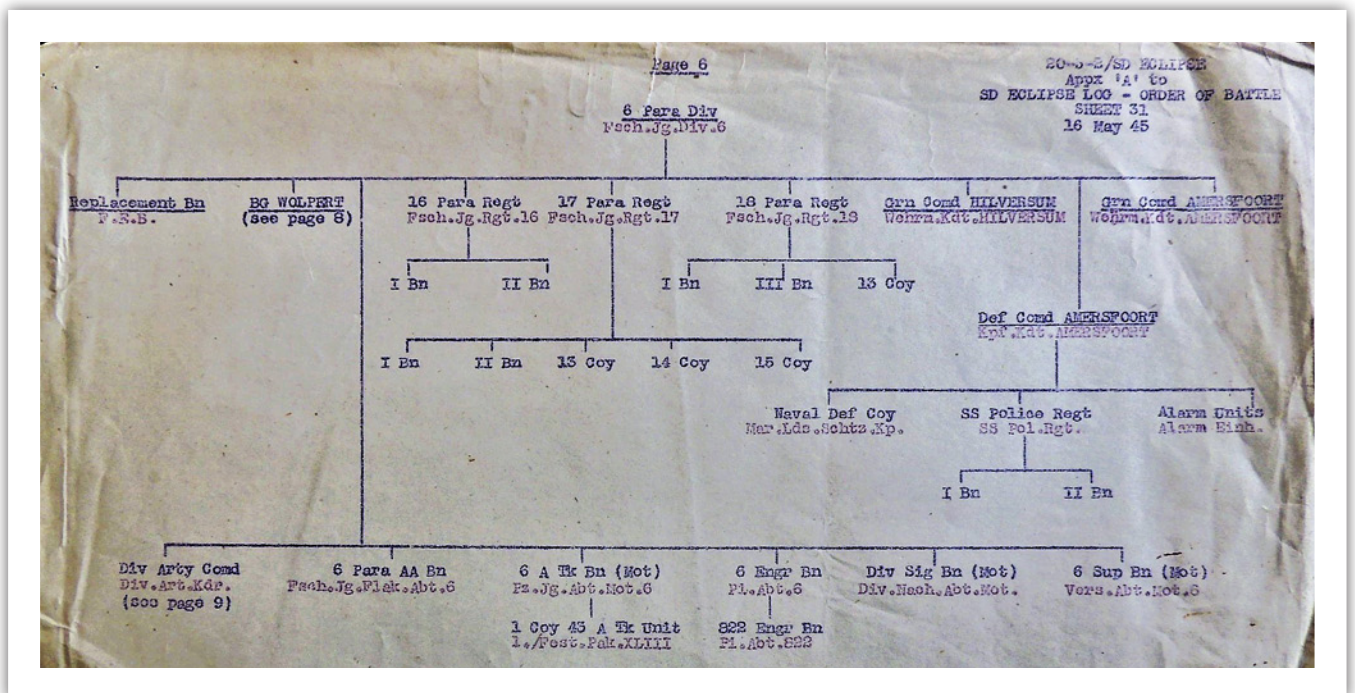


De gevechtswaarde van de 6. Fallsch. Jg. Div. bereikt dan ook nimmer die van de eerdere Duitse paradivisies. Desalniettemin groeit de gevechtswaarde, zoals door Div.Kdr. Plocher opgegeven, van "beperkt voor verdediging inzetbaar" tot "beperkt voor aanval inzetbaar".



Plus de Unterstellte Einheiten.

Weergave van de verschillende onderdelen binnen de 6. Fallsch. Jg. Div.



Schematische weergave van de sterkte van de 6. Fallsch. Jg. Div. op 16 mei 1945.



## De 6. Fallsch. Jg. Div. bestond uit:

### Divisionsstab met Kartenstelle en Kradmeldzug

Totaal 249 man

Kommandant Stabsquartier Hauptmann **Heinz Sturr**

Was eerder Führer d. Feldgendarmarie Tross 6.Fallsch. Jg. Div.

### Bewapening:

6 LMG (Leichte Maschinengewehre)

4 Ofenrohre( RPzB 54 Panzerschreck)

29 Panzerfaust

### Fallschirmjäger-Regiment 16

**Regimentsstab:** westkant van Blaricum

Regimentskommandeur Oberst **Fuchs**



Foto met links Oberst Adolf Fuchs Kdr. Fallsch. Jg. Rgt. 16 achter hem Bataillonskommandeur I. Bataillon Hauptmann Müller, rechts General Leutnant Plocher en Hauptmann Sturr. Collectie R. Groenland.







## **Fallschirmjäger-Regiment 17**

**Regimentsstab:** Stadhouderslaan 24 Soestdijk  
Regimentskommandeur Oberst **Werner Krahl**

### **I. Bataillon met 1, 2, 3 en 4 Kompanie**

Bataillonskommandeur Major **Christian Würz**  
Btl.-Gefechtsstand Stadhouderslaan 22 Soestdijk  
Totaal 396 man

### **II. Bataillon met 5, 6, 7, en 8 Kompanie**

Bataillonskommandeur Major **Ahlborn** EKM 210627/38  
Btl.- Gefechtsstand Langebrinkweg 10 Soestdijk  
Totaal ontbreekt

### **13. 14. en 15. Schwere Kompanie**

#### **Bewapening:**

47x MG, 5x 5 cm Gr.W., 8x 8 cm Gr.W., 6x 12 cm Gr.W.  
6x 7,5 cm le.l.G. 18 (lichtes Infanteriegeschütz 18), 11x Ofenrohre, 176x Panzerfaust

## **Fallschirmjäger Regiment 18**

**Regimentsstab plus Luftnachrichtenzug Soest - zuid**  
Regimentskommandeur Oberst **Walter Dorn**

### **I. Bataillon met 1, 2, 3, 4 en 5 Kompanie**

Bataillonskommandeur Oberleutnant **Hans Brunk** EKM Pz. Pi. Batl. H.G. Stab. Nr.3

### **III. Bataillon met 9, 10, 11, 12 en 13 Kompanie**

Bataillonskommandeur Leutnant **Herbert Löwer**  
Nog een losse Schwere 14. Kompanie

#### **Bewapening:**

93x MG, 8x 5 cm Gr.W., 12x 8 cm Gr.W., 3x 12 cm Gr.W., 4x 7,5 cm Le.l.G. 18,  
8x Ofenrohre, 139x Panzerfaust



## 6. Fallsch. Jg. Artillerie Regiment (Motorisiert)

**Regimentsstab (mot)** met **Nachrichtenzug**

**Stabsbatterie**

**Rgt.-Stab:** 10 Offz. 17 Mannschaften

**Stabsbatterie:** 1 Offz. 70 Mannschaften

Gruppe Führer Leutnant **Avé Lallemand** met EKM 64825/224 wat aangeeft dat hij eerder diende bij Stabsbatterie van 1. Fallsch. Jg. Div.

**1. Batterie:** 4x 10,5 cm leFH 18 (lichte Feldhaubitze 18)

**2. Batterie:** 4x 10,5 cm leFH 18

**3. Batterie:** 4x 10,5 cm leFH 18

### II. Fsch. Art. Rgt. 6:

**Stab II. Fsch. Art. Rgt. 6:** 5 Offz. 26 Mannschaften

**Stabsbatterie II. Fsch. Art. Rgt. 6:** 76 Mannschaften

Abteilungs Kommandeur Hauptmann **Gerhard Methner**

Op 30-04-45 Ritterkruis verleend. Tot 1968 actief in de Bundeswehr.

**4. Batterie:** 4x 7,62 cm Feldkanone 295(r) 3 Offz. 89 Mannschaften

**5. Batterie:** 4x 7,62 cm Feldkanone 295(r), 2x 7,5 cm Pak 97/38 (f), 2 Offz., 95 Mannschaften

**6. Batterie:** 4x 7,62 cm Infanterie Kanone Haubitze (I.K.H.) 290(r), 2 Offz., 85 Mannschaften

### III. Fsch. Art. Rgt. 6:

**Stab III. Fsch. Art. Rgt. 6:** 6 Offz., 10 Uffz., 6 Mannschaften

**Stabsbatterie III. Fsch. Art. Rgt. 6:** 2 Offz., 28 Uffz., 38 Mannschaften

Abteilungskommandeur Hauptmann **Otto Rudolf**

**7. Batterie:** 3x 15 cm sFH 18: 3 Offz. 27 Uffz., 69 Mannschaften (Battr.-Chef **Hugo Brosch**)

**8. Batterie:** 3x 15 cm sFH 18: 3 Offz. 34 Uffz., 66 Mannschaften

(Battr.-Chef Oblt. **Gerhard Ising**)

**9. Batterie:** 3x 10 cm Kanone: 3 Offz., 32 Uffz., 70 Mannschaften (Battr.-Chef Ltn. **Wilhelm Schreyer**)

**10. Batterie:** 6x 8,8 cm Flak, 1x 2 cm Flak 38: 6 Offz. 33 Uffz., 158 Mannschaften

(Battr.-Chef Oblt. **Ferdinand Vogel** deze was eerder Batterie-Chef van 16. Batterie Ersatz und Ausbildungs Rgt. Hermann Göring bij Fliegerhorst Soesterberg)

Verder nog 45x MG, 28x Ofenrohre, 36x Panzerfaust

## Fallsch. Panzerjäger Abteilung 6

**Stab + Versorgungs - Tross:** 5 Offz. 25 Uffz. 25 Mannschaften

Abteilungskommandeur Hauptmann **Erich Korts**

Tagesstärke 5 Offz., 105 Uffz.,  
258 Mannschaften

### 1. Kompanie:

Komp.-Chef Oblt. **Richard Zayo**

### 2. Kompanie:

Komp.- Chef Oblt. **Hermann Raacke**

### 3. Kompanie:

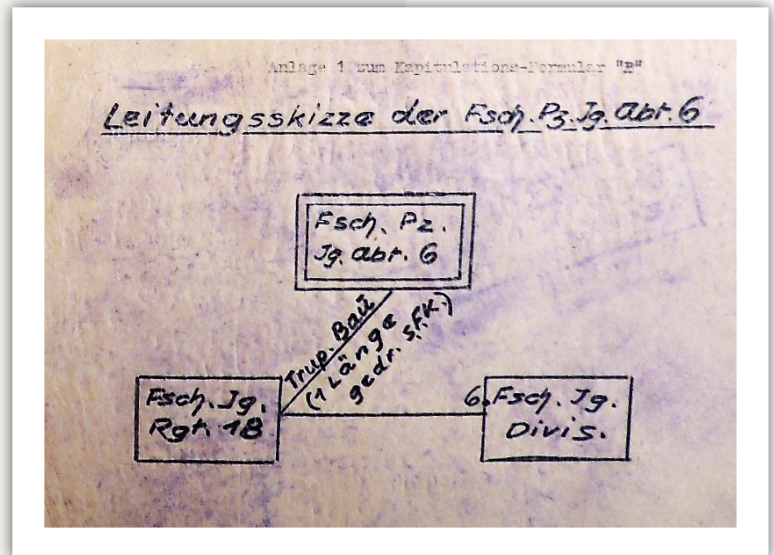
Komp.-Chef Oblt. **Berthold Daniëls**

### Hoofdbewapening:

3x 7,5 cm Pak 40,  
2x 5 cm Pak 38,  
4x 4,5 cm Pak 184(r),  
1x 3,7 cm Pak 36

### Overige bewapening:

13x MG, 22x Ofenrohre,  
141x Panzerfaust



Leitungsskizze van de Afdeling.

Anlage 2 zu Kapitulationsformular "B"

Fsch.Pz.Jg.Abt. 6  
Abt. Ia

O.U., den 8. Mai 1945

Namentliche Liste der Offiziere des Stabes der  
Fallsch.Pz.Jg.Abt. 6 :

Dienststellung:	Dienstgrad:	Zuname:	Vorname:	Erk.M.Beschr.:	Bemerk.:
Abt.-Kdr.	Hptm.	Korts	Erich	4/schw.Flak Abt. (gl.)I/32 Nr. 6	-
Abt.-Adj.	Oblt.	Schweer	Heinz	Fl.H.Kp.Pilsen Nr. 13	-
Waffen-Offz.	Oblt.	Back	Georg	I/Flak Rgt.9 Nr. 14	-
Abt.-Arzt	St.Arzt	Dr. Henzler	Gerhard	Lw.San.Ers.Kp.7 Nr. 137	-
Abt.-Zlm.	Ozlm.	Werbehn	Karl- Heinrich	2/Lw.Baubtl.19/II Nr. 393	-

Lijst met namen van de stafofficieren  
binnen Fallsch. Pz. Jg. Abt. 6, tevens  
zijn hun EKM gegevens genoteerd.





Foto van twee 7,5 cm Pak 40 kanonnen van I. Kp. Fallsch. Pz. Jg. Abt. 6 de achterste met 15 Abschussringe, tijdens de laatste inspectie door Plocher te Baarn. Collectie R. Groenland.



Ditselfde kanon op 18 mei vastgelegd op de velden langs de Biltseweg Soestdijk.  
 Bijschrift uit 1945: "PTE. G.A. PLAYFORD, Hamilton, and CPL. E. HUTCHINGS, Birmingham, England looking at 15 tk claims painted on barrel of 75 mm anti- tk gun." Rond deze datum namen de Canadezen de zaken over van de Britse 49 West Riding Division, Corporal Hutchings (rechts) behoorde tot 1 st Battalion Leicestershire Regiment. Private Playford behoorde bij het Royal Canadian Army Service Corps (Bevoorradingstroepen). (J.R. Dean, UK)

## **Leichte Fallsch. Flak Abteilung 6**

**Stab/Lei.Fsch.-Flakabt. 6:** 5 Offz. en 55 Mannschaften

Abteilungskommandeur Hauptmann **Kohmüller**

**Batterie Befehl Stelle B.B.S.** zat oost van het Cantonspark in Baarn.

**1. Batterie:** 3 Offz. en 163 Mannschaften

**2. Batterie:** 3 Offz. en 112 Mannschaften

### **Hoofdbewapening:**

25x 2 cm Flak, 1x 3,7 cm Flak

Deze snelvuurkanonnen waren langs de spoorlijn Baarn-Amersfoort opgesteld.

### **Overige bewapening:**

13x Le MG, 10x Ofenrohre, 64x Panzerfaust

## **Fallsch. Pionier Bataillon 6**

**Stab:** 4 Offz. en 28 Mannschaften

Bataillonskommandeur Major **Stipschitsch** EKM 53693/1

Tagesstärke vom 8.Mai 1945

**2. Kompanie:** 2 Offz. en 150 Mannschaften

**3. Kompanie:** 2 Offz. en 150 Mannschaften

**4. Kompanie:** 1 Offz. en 75 Mannschaften

**5. Kompanie:** 2 Offz. en 55 Mannschaften

## **4. Kompanie Brückenbau-Pi.Btl. 613**

twee Offz. en 109 Mannschaften

### **Bewapening:**

1x 5 cm Gr. Werfer, 1x 8 cm Gr. Werfer, 7x Le MG, 7x Ofenrohre, 60x Panzerfaust



## Fallsch. Luftnachrichten Abteilung (mot.) 6

Stab/Fsch. Ln. Abt.(mot.): 4 Offz. 18 Uffz. u Mannschaften

Abteilungsführer Oberleutnant **Schwartz** EKM 210848/2

**1. Fernsprech Fernschreib Betriebs Kompanie (mot):** 5 Offz. 149 Uffz. u Mannschaften

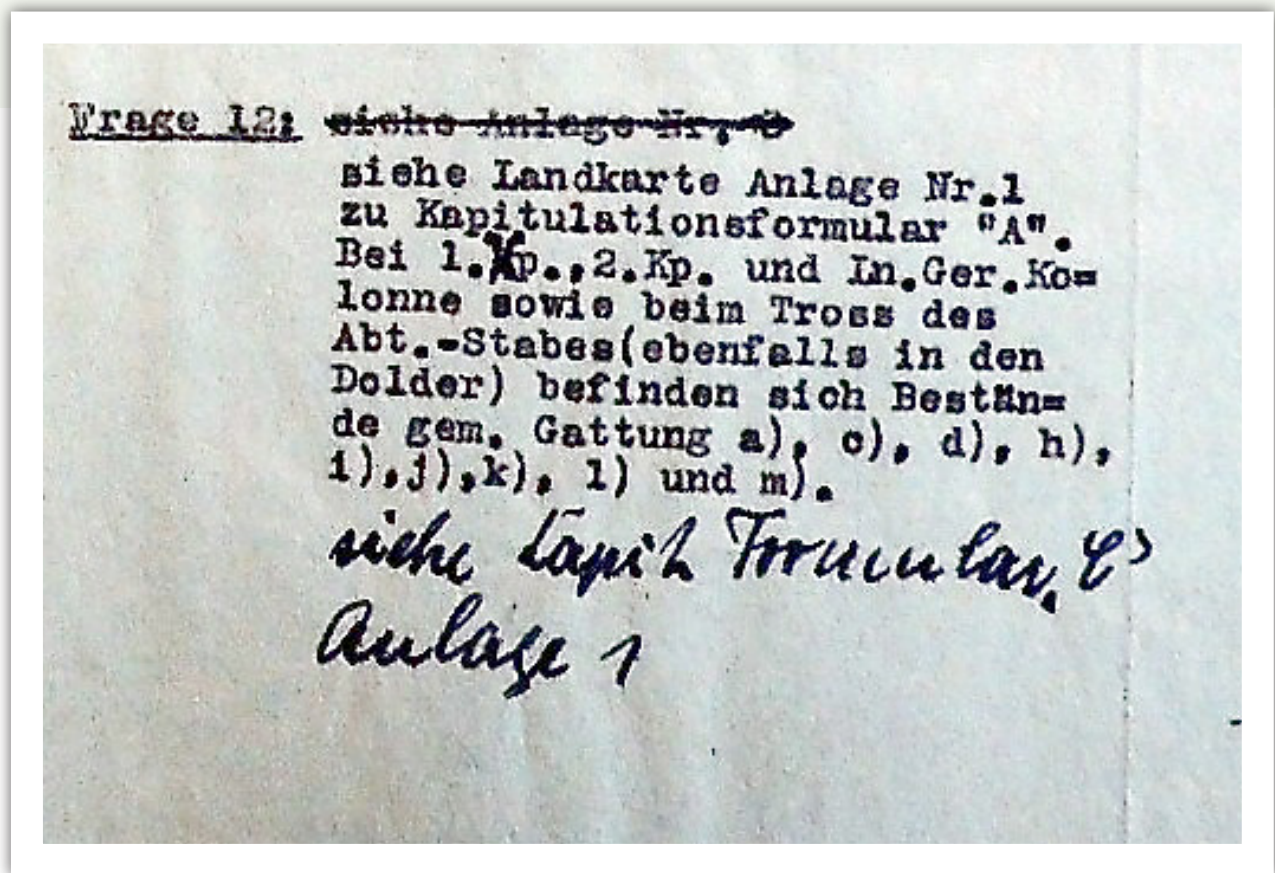
**2. Funk Kompanie:** 2 Offz., 142 Uffz. u Mannschaften

**Luftnachrichtengerätkolonne:** 1 Offz., 12 Uffz. u Mannschaften

Deze onderdelen zaten allen rondom de W. A. Hoeve in Den Dolder

### Bewapening:

7x MG, 6x Ofenrohre, 45x Panzerfaust



Uit de capitulatie formulieren Fallsch. Ln. Abt. 6 met locatie verwijzing: Den Dolder.



## Fallsch. Feld Ersatz Bataillon 6 (FEB)

Bataillonsführer Hauptmann **Beger**

4 Kompanien met een Division Kampfschule waren gelegerd rond Maartensdijk.

Totaal 24 Offz. en 514 Mannschaften

### Bewapening:

13x MG, 5x Ofenrohre, 4x Panzerfaust

## Versorgungs - Abteilung der 6. Fsch. Jg. Div.

Kommandeur Hauptmann **Streichert**

### Stab der Versorg. Abteilung

### Fahrbereitschaft

### Trosskompanie 6. Fsch.Jg.Div.

### Kraftfahrkompanie 61

### Nachschubkompanie ( mot )

### Fahrschwadron Gatterdam

Dit onderdeel was belast met de aanvoer van o.a.:

Betriebstoff, Munition, Geräte, Bekleidung en Verpflegung

### Bewapening:

117x Karabiner 98k,

92x Gewehr 98,

18x Gewehr 41,

15x Karabiner (ital),

35x Gewehr (ital),

9x MG 15, 1x MG 42,

4x MP 38/40, 18x MP (ital),

27x MP 44, 155x Pistolen,

10x R.Panz.Büchs.54,

39x Panzerfäuste.

	Offz.	Wfz.	Mensch.	Letten	Russen	Italien	Gesamt
Stab	4	11	17	-	-	-	32
Kraftfahrkompanie 61	1	30	76	5	-	-	112
Fahrbereitschaft (mot)	1	39	94	17	-	-	151
Nachschubkompanie	2	15	52	74	8	1	152
Trosskompanie	1	15	36	-	-	-	52
Fahrschwadron Gatterdam	1	6	34	6	1	-	48
Gesamt	10	116	309	102	9	1	547

Schema met de Tagesstärke, Letten, Russen en Italiener worden apart genoemd, deze gastarbeiders werden dus voornamelijk als bevoorradingsstroepen ingezet.

## **Fallsch.Sanitats Abteilung 6**

**Stab:** 3 San.-Offz., 6 San.-Uffz.

Kommandeur der Fallsch. San. Abt. **Dr. Rutkowsky** Stabsarzt

**1. Kompanie:** 6 Offiziere, 101 Uffz. u. Mannschaften

**2. Kompanie:** 6 Offiziere, 111 Uffz. u. Mannschaften

Op een kaart zijn 3 Hauptverbandplatze ingetekend 2 ten zuiden van Hilversum en een in Maartensdijk.

### **Bewapening:**

15x Pistolen 08/38, 15x Pistolen 7,65mm

## **Verwaltungstruppen - Abteilung der 6. Fsch. Jg. Div.**

**Stab:** 4 Verwaltungsoffiziere, 6 Unteroffiziere u. Mannschaften

Kommandeur der Verwaltungstruppen Oberstabsintendant **Berken**

### **Verwaltungskompanie** met **Divisions Verpflegungsamt u. Bekleidungslager**

9 Verwaltungsoffiziere, 25 Unteroffiziere und 78 Mannschaften

Het Divisionsverpflegungsamt (DVA) zat op Vogelzanglaan 3 te Hilversum.

**Buckerei - Kompanie,** 1 Verwaltungsoffizier, 21 Unteroffiziere, 70 Mannschaften

Op 25 jan 1945 leveren zij hun 1 miljoenste brood af.

In april en mei 1945 zaten zij in bakkerij Eckbert in Oud Loosdrecht.

**Schlachtereij - Kompanie** met een Veterinaroffizier, 1 Verwaltungsoffizier , 15 Unteroffiziere, 49 Mannschaften.

Gevestigd aan de Professor de Jungstraat 23 te Hilversum (foutief geschreven de Jung i.p.v. de Jong)

### **Bewapening:**

32x Pistolen, 8x Karabiner, 1x M.Pi., 1x leMG





## Aantal manschappen

Uit gegevens blijkt dat de hoeveelheid manschappen tijdens het bestaan van de 6. Fallsch. Jg. Div. nogal varieerde. Op 4 februari 1945 was de Tagesstärke (dagsterkte) 13.558 man en de Kampfstärke (gevechtssterkte) 8499 man, met totaal 10 Bataillonen. De Kampfstärke gaf de direct als infanterie inzetbare troepen weer, bij de Tagesstärke wordt iedereen meegerekend inclusief Stab, Nachrichten, Nachschub etc.

Uit een aanvraag van eind maart 1945 voor extra rantsoenen ten gunste van Grabenkämpfer in de 15. Kompanie Fallsch. Jg. Rgt. 18 (Kp.chef Lt. **Lutz**), blijkt dat deze eenheid over 106 man, in plaats van 166 man bij volle sterkte, beschikte.

Op 16 april 1945 zijn, door overplaatsingen en zware gevechten in de Betuwe en het Reichswald, de gelederen met ongeveer 40% uitgedund: Tagesstärke 8127 man en de Kampfstärke 5307 man met totaal 9 Bataillonen.

Vooral Fallsch. Jg. Rgt. 16 werd in het Reichswald nagenoeg geheel verslagen en ook de overige Regimenten leden gevoelige verliezen.

*Erich Bengesser sneuvelde op 23 april 1945, een van de laatste verliezen binnen de 6. Fallsch. Jg. Div. Hij maakte deel uit van een patrouille welke, bij een boerderij noord-oost van Amersfoort, in gevecht raakte met leden van de BS. Hij diende bij 12. Kompanie III. Fallsch. Jg. Rgt. 18.*





Volgens Plocher vielen de verliezen tijdens de laatste inzet van het Twentekanaal tot de Grebbelinie mee (tussen de 300 en 400 man). Achter de Grebbelinie werd direct begonnen met het weer op sterkte brengen van de Regimenten.

Om dit mogelijk te maken werd Fallsch. Jg. Rgt. 31 (voormalig Ers. und Ausb. Regiment Hermann Göring (zie verderop in artikel) volledig opgenomen in de 6. Fallsch. Jg. Div. De 2 Bataillonen (+/-1200 man) werden over Fallsch. Jg. Rgt.16, 17, en 18 verdeeld.

Hiermee kwam de divisie weer enigszins op sterkte echter de oorspronkelijke 3 Bataillonen per Regiment bleef steken op slechts 2 Bataillonen.

A June 2

6.Fallschirmjägerdivision Div.Gef.Stand, den 8.5.1945

Ia

Betr.: Tagesstärken.

E i n h e i t :	Offz.	Uffz.	Mensch.	Sonst.Gesamt
Div.- Stab m. Krmd. u. d. d. V. - Zug	35	109	105	249
Fsch. Jg. Rgt. 16 / Stab m. Rgts.-Binh., I. u. II. / 16	28	236	638	962
Fsch. Jg. Rgt. 17 / Stab m. Rgts.-Binh., I. u. II. / 17	31	358	969	13 Letten 1 Helferin 1.372
Fsch. Jg. Rgt. 18 / Stab m. Rgts.-Binh., I. u. III. / 18	29	228	933	1.190
Fsch. Art. Rgt. 6 / Stab m. I., II. u. III. Abt.	56	422	986	1.464
Fsch. Ps. Jg. Abt. 6	11	130	285	424
Fsch. Im. Abt. (mot) 6	13	54	112	327 177
Fsch. Fl. Btl. 6	13	115	454	582
Fsch. Flak-Abt. 6	11	84	246	341
Fsch. Feld-Ers. Btl. 6	24	91	427	542
Fsch. San.-Abt. 6	15	101	117	233
Fsch. Verw.-Truppen	10	78	123	51 HiWi 102 Letten 8 Russen 1 Ital. 30 Volkstat. 547 10
Div.-Nachschub-Tr.	10	116	279	
Feldpostamt	1	6	3	
Unterstellte Einheiten:				
Kampfgruppe Wolkert m. Sich.-Rgt. 26 u. Anfangskomp. W. 894	47	297	1630	1.974
AGR 29	5	5	18	28
Kampfkt. Amersfoort	29	173	604	806
SS-Pol.Rgt. Nordwest 2	4	48	105	157
2. u. 3. / Mar.-Landesch.	13	29	162	204
Alarmeinheiten	1	19	69	89
1. / Post.-Bak KKKKIII.	13	80	432	525
Heeres Flak Abt. 291	9	89	563	661
Bau Pionier Btl. 822	9	26	48	2 m. Ang. w. u 2 St. Helf.
Wehrmacht-Matur. Amersfoort	8	33	22	63
Wehrmacht-Matur. Hilversum				
Gesamt:	423	2927	9328	213 12.891

Tagesstärken op 8.5.1945 komt niet verder dan 7255 man.

Ook de buitenlandse Freiwillige zoals Letten, Russen, HiWi

(Hilfswilliger kriegsgevangenen die min of meer vrijwillig aan Duitse zijde werkten ) en 1 Italiaan zijn weer opgevoerd.

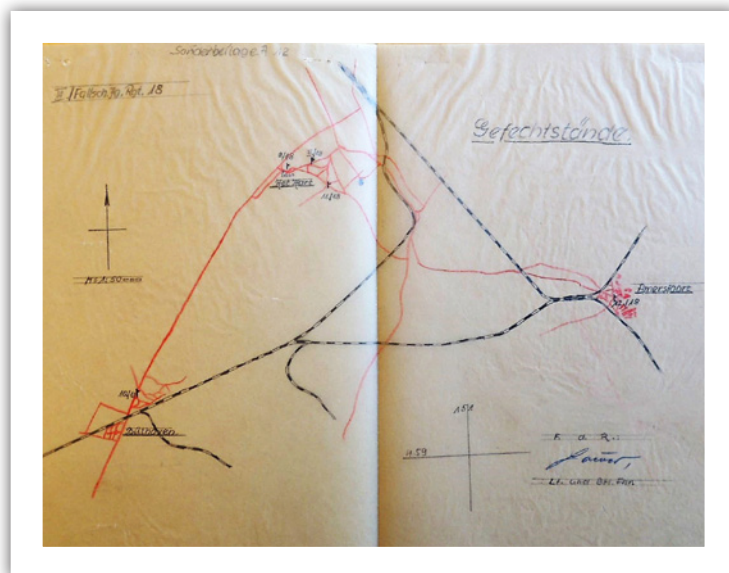
Om de Divisie te versterken werden SS Polizei Regiment Nordwest 2 , diverse Heer eenheden en 2 Marine Landeschutz Kompanien onder commando van de 6. Fsch.Jg.Div. geplaatst. Zodoende komen we uit op totaal 12891 personen.

Wanneer we in de rapporten "6.Fallsch.Jg. Div." zien staan bestaat die dus maar voor 56% uit Fallschirmjäger voor 37% uit Heerestruppen voor 6% Polizei en iets meer dan 1% Marine. Dit zelfde beeld van samengestelde verbanden zien we tevens bij de 346. Inf. Div. terug (zie verderop in dit artikel) en was illustratief voor de staat van vrijwel alle Duitse Divisies in 1945. Uit de capitulatie formulieren blijkt de Gefechtsstand 6.Fallsch.Jg.Div. zich te bevinden op "Strasse Hilversum-Baarn 800m südostwärts Bahnübergang. Haus Nr.94"

Vanaf 2 mei 1945 bivakkeren ongeveer 600 Fallschirmjäger, onder leiding van een zekere Major **Diebold**, in Soesterberg. De III.Bataillon Gefechtstand van Fallsch. Jg. Rgt. 18. was te vinden bij Het Hart te Soestdijk. Langs de Biltseweg en Soestdijkerweg tot en met Bilthoven waren enkele grote herenhuizen en villa's door de Duitsers gevorderd. Volgens een bewaard gebleven kaartje zat in een van deze villa's de staf van de Versorgungsabteilung met er omheen Betriebstofflager, Gerätlager, en Munitionslager. Volgens papieren lag in deze Div. Mun. Ausgabestelle 12,8 Ton opgeslagen. In sanatorium Berg en Bosch te Bilthoven zaten onderdelen van de 10.Kompanie van het III Bataillon Fallsch. Jg. Rgt.18 Volgens getuigen onder meer sanitäter.



Achtergebleven identiteitsplaatje (Erkennungsmarke) persoonsregister nr 9271 van een van de "Lettische Freiwillige" Hij diende eerder bij Schwere Flak Ersatz Abteilung 37. Tevens leer deel behorende bij een rugzak van Lettische Freiwillige Eriks Leitis met nr 8925 Lett.



Schets van de Kompanie posities binnen het III. Bataillon Fallsch. Jg. Rgt. 18 op 8 mei 1945.

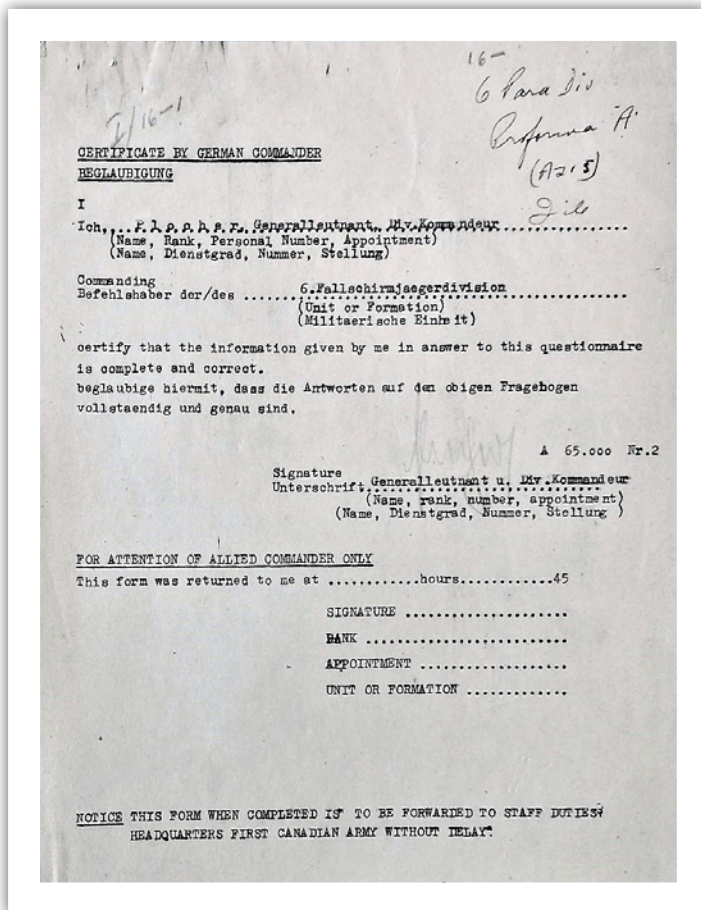
## Persoonlijkheden

### Uit Special Interrogation Report:

Kommandeur General-Leutnant **Hermann Lukas Plocher** was relatief jong voor een divisie commandant. Zijn initiële stafopleiding gaf hem voldoende technische kennis om snel tot een capabele commandant uit te groeien. Plocher zelf was niet gekwalificeerd als parachutist hij was Kommandeur van twee Flieger Divisionen geweest. Zowel van geallieerde als van Duitse kant is men het er over eens dat Plocher op zeer vaardige wijze leiding gaf aan de 6. Fallsch. Jg. Div. Voornamelijk tijdens de vertragende, defensieve gevechten in het Reichswald en de Betuwe.



Foto van Gen.Lt.Plocher met Hauptmann Sturr tijdens de laatste troepen inspectie voor de capitulatie, genomen in het centrum van Baarn. Plocher draagt een Einheitsfliegermütze en Lw. Felddivisions-tarnjacke op de mouw is zijn Dienstgradabzeichen als General-Leutnant te zien: 1 Querstreifen en 2 Doppelschwingen in goud. Sturr draagt een Schirmmütze en een Fallschirmjäger-Bluse M42 (Knochensack) in Splittertarnmuster. Uit privé fotoalbum van Plocher (collectie R.Groenland)



Handtekening van Generalleutnant Plocher onder een van de capitulatie formulieren. Ook zijn EKM A 65000 nr 2 staat vermeld wat aangeeft dat Plocher bij het General - Kommando begonnen is.

Bekend is dat op 5 mei 1945 eenheden van 6.Fallsch.Jg.Div. betrokken zijn geweest bij een bloedige strafexpeditie, compleet met standrechtelijke executies, tegen "partizanen" van de Binnenlandse Strijdkrachten in Westbroek, resultaat: 9 doden aan Nederlandse kant.

## Ersatz und Ausbildungs Regiment Hermann Göring

Zoals hier boven beschreven zijn restanten van deze eenheid vlak voor de capitulatie in de 6. Fallsch. Jg. Div. opgenomen. De voorgeschiedenis van deze eenheid is reeds vanaf 1940 met ons land verbonden, toen onder de naam Ersatz und Ausbildungs Bataillon General Göring. Deze eenheid leverde vervangende troepen voor de Grenadier, Panzer, Flak en Artillerie afdelingen naar behoefte van de HG Divisie, welke in verschillende oorlogstheaters actief was.

Tussen 1940 en 1944 ontvingen vrijwel alle rekruten bestemd voor de HG Divisie hun basisopleiding in de Hojel- en Kromhout Kazerne te Utrecht. Vanuit hier maakte men voor de eerste militaire vorming gebruik van de Truppenübungsplatz Soesterberg en Hilversum.

Het patroon van zich langzaam, al vechtend, terugtrekken achter de volgende linie herhaalde zich verschillende malen. Iedere keer was Plocher in staat zijn troepen te hergroeperen en het front te stabiliseren, ondanks een veel sterkere opponent. Tijdens de laatste terugtrekking achter de Grebbelinie moest hij geheel op zich zelf het initiatief nemen omdat alle verbindingen met het 88ste Leger Korps tijdelijk verbroken waren. Na de overgave wordt Plocher in Groot Brittannië, Canada en de VS in bewaring gehouden en komt uiteindelijk in 1947 vrij. In 1957 trad hij toe tot de Bundeswehr.





*Leusderheide 1943, Hermann Göring op bezoek bij zijn Ersatz und Ausbildungs Regiment. Rechts naast Göring de Regimentskommandeur Major Robert Schulz.*

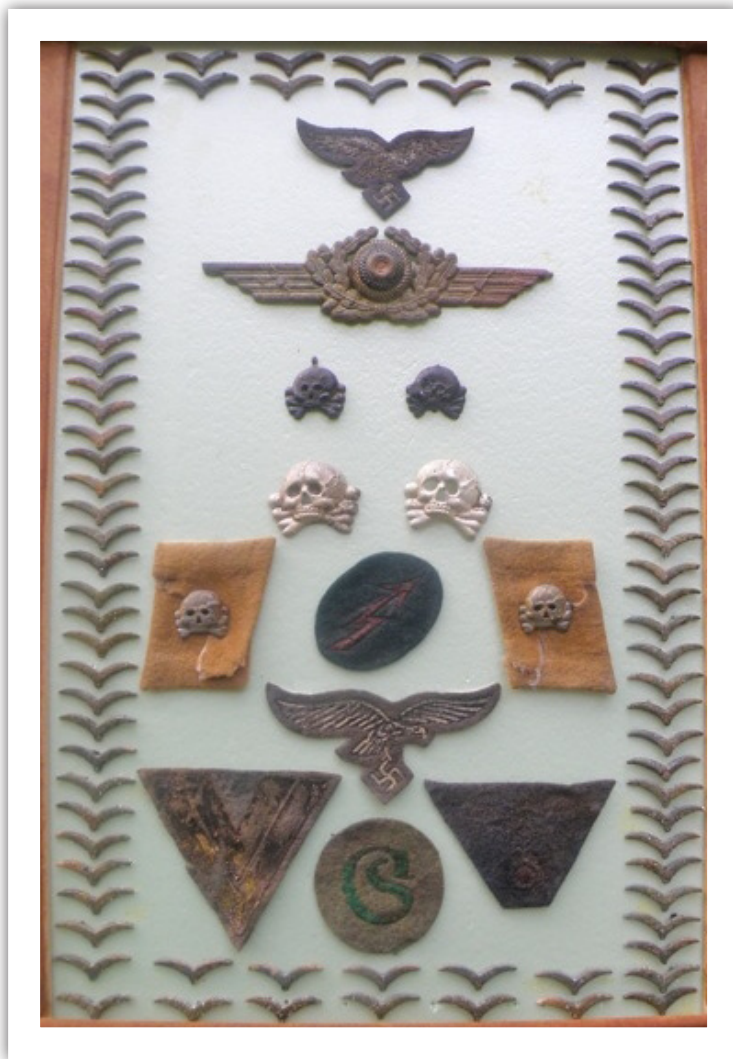
Eind 1942 komt er een schaalvergroting van Bataillon naar Ersatz und Ausbildungs Regiment. In januari 1944 komt er een naamsverandering naar Fallschirm Panzer Ersatz und Ausbildungs Regiment Hermann Göring, ingegeven door de plannen om van de HG divisie een soort luchtmobiele eenheid te maken. In dit scenario zouden de HG troepen als para's gedropt worden gevolgd door het zware materieel per gliders. Door gebrek aan o.a. vliegtuigen, brandstof, en tanks bleef dit luchtmobiele idee meer wens dan werkelijkheid.

Na augustus 1944 komt er een grote golf van overtollig Luftwaffe personeel bij het HG opleidings regiment in Holland binnen, in navolging van de Ersatz und Ausbildungs eenheden binnen de Fallschirmtruppe. Duizenden Luftwaffe militairen moesten worden omgeschoold en getraind in grondgevechten. De opleidingscapaciteit in Holland was onvoldoende voor deze toeloop.

Ook hier moesten alle trainingen in een zeer korte tijd gerealiseerd worden. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de gevechtswaarde van deze groepen minder was dan van de eerdere HG eenheden. In totaal krijgt het HG training regiment maar liefst 12.000 man onder haar commando, de grootte van een divisie.

Onderdelen waren behalve in het midden van het land, te vinden in o.a. Noord Holland, vliegbasis Valkenburg en Bloemendaal (voor kustverdediging).

Als onderkomen werden kazernes, gevorderde gebouwen, barakken, en soms een "Heidelager" gebruikt.



*Onderscheidingstekens van Duitse uniformen werden door jongens uit Soest en omgeving verzameld .  
Zoals een van hen vertelde " in plaats van voetbalplaatjes verzamelde wij uniformdelen" Schenking aan SLS 39 - 45.*

Vast staat dat Grenadiere van E.u.A. Rgt. HG een actieve rol hebben gespeeld bij de beruchte Razzia van Putten op 1 oktober 1944. Onder andere een Pionier Kompanie van deze eenheid was betrokken bij de afgrenzing van het dorp.

In februari 1945 wordt Rest Kdo Holland weer omgedoopt tot Fallsch. Rgt. 31 en omvat dan nog maar 2 Bataillonen met +/- 1200 man. Doordat een deel van het kader was overgeplaatst viel de organisatiestructuur van dit regiment vrijwel geheel uiteen.

Eind maart begin april 1945 kwamen zij organiek onder commando van de 6. Fallsch. Jg. Div. te staan. Achter de Grebbelinie werden deze schamele resten van Fallsch. Rgt. 31 verdeeld over de Bataillonen van het 16. 17. en 18 Fallsch.Jg.Rgt.

De Bataillonskommandeur van I. Batl.Fallsch.Jg.Rgt. 18 was Oberleutnant **Hans Brunk** EKM Pz. Pi. Batl. H.G. Stab. Nr.3 dit geeft aan dat hij eerder diende in de Stab van Panzer Pionier Bataillon Hermann Göring.

Begin september 1944 worden onderdelen van het E.u.A. Rgt. HG richting het frontgebied in België en Holland bevolen. Tot ergernis van de Rgt. Kommandeur werden de troepen zeer versnipperd ingezet, en vaak aan andere ad hoc Kampfgruppe geplakt. De verliezen waren voor deze relatief onervaren formaties zeer hoog. Daar Nederland inmiddels frontgebied geworden was, kon het niet langer als legerplaats voor opleidingen gebruikt worden. De training en opleiding worden naar west Pruisen verplaatst inclusief een deel van het kaderpersoneel uit Holland.

Losse Bataillonen van het E.u.A. Rgt. HG raken door de oorlogshandelingen verder op drift, delen komen in het Ruhrgebied terecht andere fracties vinden hun einde aan het oostfront. Het gedeelte welke hier achterbleef kreeg de titel "Rest Kommando Holland".

Een ander voorbeeld in dit verband is Kanonier **Härtel** welke initieel opkomt op 25 februari 1944 bij Fallsch. E.u.A. Rgt. HG en daar wordt opgeleid tot K2 voor de 8,8 cm Flak 37. Op 27 april 1945 maakte hij deel uit van de 6. Fallsch. Jg. Div. en wel bij 10./III/Fsch. A.R. 6.

Dit onderdeel onder Oblt. **Vogel** was een voormalige HG Batterij. Bewoners rond de Wieksloterweg, Biltseweg melden 8,8 cm Flak van Hermann Göring troepen welke zo nu en dan Canadees/Britse troepen aan de andere kant van de Eem beschoten.



*Kruispunt bij Soestdijk: voormalige Grenadiere van E.u.A. Regiment HG welke eind april 1945 in de 6. Fallsch. Jg. Div. werden opgenomen. Fotograaf Gerard Niestadt, uitgegeven als prentbriefkaart door fotohandel A. De Groot Hilversum, Collectie SLS 39 - 45.*

Op een flink aantal foto's van mei 1945, genomen tijdens de ontwapening te Soest, zijn voormalige E.u.A. HG Grenadiere te zien. Deze late instroom moest het ook met Zeltbahn 31 als uniform onderdeel doen i.p.v. een Knochensack.

Eenheden onder bevel (unterstellt) van de 6. Fallsch.Jg.Div. worden nu uitgebreider bekeken.

We onderscheiden "Taktisch unterstellt" en "Truppendienstlich unterstellt" Heer, Polizei en Marine formaties waren alleen Taktisch unterstellt aan de 6. Fallsch.Jg.Div.(Luftwaffe).

Voor wat betreft personeel aangelegenheden zoals overplaatsing, bevordering enz. bleven zij onder hun eigen leiding vallen.



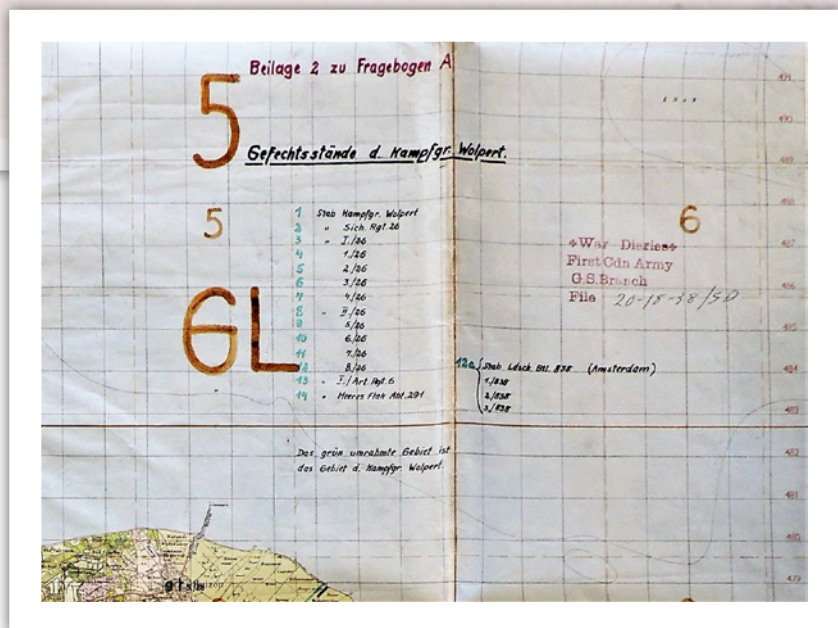
# Kampfgruppe Wolpert

We komen de naam Wolpert op 10 april 1945 tegen als commandant van een samengestelde Kampfgruppe (Heer) welke het oostelijk deel van het IJsselfront moest verdedigen. Ondanks hun inferieure wapens en geringe gevechtservaring wisten ze een doorbraak te voorkomen.

Later nemen zij stelling achter de Grebbelinie in de meest noordelijke sector van Eemdijk tot Huizen. Kommandeur: Gen.Maj. **Johann Wolpert** EKM Kommandantur Nürnberg/Fürth Nr 1, totaal bevatte deze Kampfgruppe 47 Offz. en 293 Uffz. en 1630 Mannschaften.



Laatste Vorbeimarsch der Truppen wordt afgenomen in Baarn, rechts Gen. Maj. Wolpert, links Gen. Leut. Plocher, achter hun Oberst v. Gröling Kommandeur Sicherungs Regiment 26.



Kaartje met de posities van de diverse onderdelen binnen Kampfgruppe Wolpert.

Regimentskommandeur Oberst v. **Gröling**

**Het I. Bataillon Sich. Regt. 26 bestond uit:**

**Stab/ I./26**

**1.2.3. Inf. Sich. Kompanie**

**1 Rekruten u. Ausbildungskompanie** (ingesetzt als Arbeitskompanie)

Bataillonskommandeur Oberstleutnant **Johannes Schennen** EKM Inf. Nachr. Ers.Kp. 257 nr. 467

Met 9 Offz. en 573 Uffz. en Mannschaften

**Het II. Bataillon Sich. Regt. 26 bestond uit:**

**Stab/ II./26**

**5.6.7.8. Kompanie**

De Bataillonskommandeur was Oberstleutnant **Wilhelm Hänisch**

Met 15 Offz. en 874 Uffz. en Mannschaften

Verder waren er een **1. 2. en 3. Kompanie van Landeschützen Bataillon 838** (401 man), enkele leden van de **N.S.D.A.P.** (130 man), en **Auffangkompanie Waffenschule AOK 25** (61 man) toegevoegd.

In de formulieren komen we ook Eisenbahner tegen "angeschlossen von dem

**Bahnbevollmächtigten Utrecht** 57 mann Reichsbahnbeamte und Angestellte aus Bussum".

Verder **Grenzpolizei - Posten** met 34 Mannschaften.



Foto centrum van Baarn 8 of 9 mei 1945 met rechts Eisenbahner welke oorspronkelijk in Bussum zaten voor zij aan Kampfgruppe Wolpert werden toegevoegd.

Reichsbahn personeel werd door hun opzichtige donkere uniform vaak aangezien voor "automatic arrest category" troepen (SS, Polizei, NSKK etc.). Ook in concentratiegebied Soestdijk werden zij initieel bij Polizei Regiment NW 2 geplaatst.

Net als de leden van de Grenzpolizei en N.S.D.A.P. waren dit (bewapende) ambtenaren en geen Wehrmacht angehörigen, hetgeen na screening snel duidelijk werd. De gevechtswaarde van deze groepen was dan ook navenant zeer beperkt.



Achtergebleven Reichsbahn artefacten uit het concentratiegebied: 2 koppels en een drukker met Reichsbahn logo.

Volgens de opgegeven formulieren bestond de bewapening uit: 174x Pistolen, 1134x Gewehre, 59x M.Pi., 80x Le.M.G., 8x Gew. Gr. Geräte, 9x 8 cm Gr. Werfer, 2x 3,7 cm Pak, 5x Ofenrohre en 38x Leuchtpistolen.

Verder wordt vermeld dat de 5. Kompanie 474 Eihandgranaten (belg.) en 220 Eihandgranaten (holl.) bezit. Ook beschikten zij over 127 paarden en 58 wagens, 32 motorfietsen, 42 Pkw, 29 Lkw en een aanhangwagen.

Om de Panzerabwehr capaciteit te vergroten was tevens **Heeres Flakartillerie Abteilung 291** Taktisch Unterstellt aan **S.R. 26**. Truppendienstlich viel deze eenheid onder **Flak - Regiment 111**.

Zij beschikten over:

**1. Zug:** 6x 8,8 cm Flak 36, 2x 2 cm Flak      **2. Zug:** 6x 2 cm Flak (Sf), 3x 2 cm Flak

Infanterie wapens: 382x Karabiner, 81x Pistolen, 31x M.Pi. , 6x Le. M.G. , 4x Gew. Gr. Geräte, 6x Leuchtpistolen.

Abteilungskommandeur was Major **Krogmann** EKM 9.A.R. 20 nr 5

Abt.Gefechtsstand: Raboes 15 Laren

**Heeres Flakartillerie Abteilung 291** was vanaf januari 1945 aan 25. Armee in Nederland gekoppeld. Er waren 13 Offiziere, 80 Unteroffiziere en 432 Mannschaften actief.



Kampfgruppe Wolpert

Fragebogen A  
Zu Beilage 1

Tagessstärken  
des Sicherungs-Regiments 26 nach dem Stande  
v.8.5.1945 12,00 Uhr.

	Offz.	Beate	Offz.	Mensch.	Hof.
Stab/S.R.26	4	-	3	11	-
Nachr.Zug/S.R.26	1	-	11	34	-
Stab/I./26	3	1	10	29	-
1./26	2	-	21	112	-
2./26	1	-	20	111	-
3./26	1	-	16	105	-
4./26	2	-	26	123	-
Stab/II./26	3	1	10	23	-
5./26	2	-	20	144	-
6./26	1	-	19	117	-
7./26	2	-	18	132	-
8./26	1	-	25	124	-
Stab/Laschü.Btl. 838	3	1	7	11	-
1./838	2	-	21	118	-
2./838	2	-	20	96	-
3./838	2	-	21	97	-
Grenspolizei Eisenbahner	-	-	-	35	-
	-	-	-	57	-
N.S.D.A.F.	-	-	-	130	-
	32	3	269	1609	-

*Wolpert*

Overzicht geeft de sterkte van Sicherungs Regiment 26 weer op 8 mei 1945 om 12:00, eronder de handtekening van Wolpert. Hauptmann Wilhelm Keubke was Kompanie chef van 7./II Bataillon, Hauptmann Willi Hoffmann van 5./II Bataillon en Oberlt. Werner Seefeldt is Komp. Führer van 8. Komp. / II Bataillon Sicherungs- Regiment 26.

Certificate by German Commanding Officer

I, **Gen. Major, Erik Marke Nr. 1 / Kommandantur Nürnberg**, certify that the information given by me in answer to this questionnaire is complete and correct.

*Wolpert*

Signature (Name, rank, number, appointment)

Generalmajor, Erik Marke Nr. 1 / Kommandantur Nürnberg, Nürnberg, Führer der Kampfgruppe Wolpert.

For attention of Allied Commander only.

This form was returned to me at \_\_\_\_\_ hours.

Signature \_\_\_\_\_

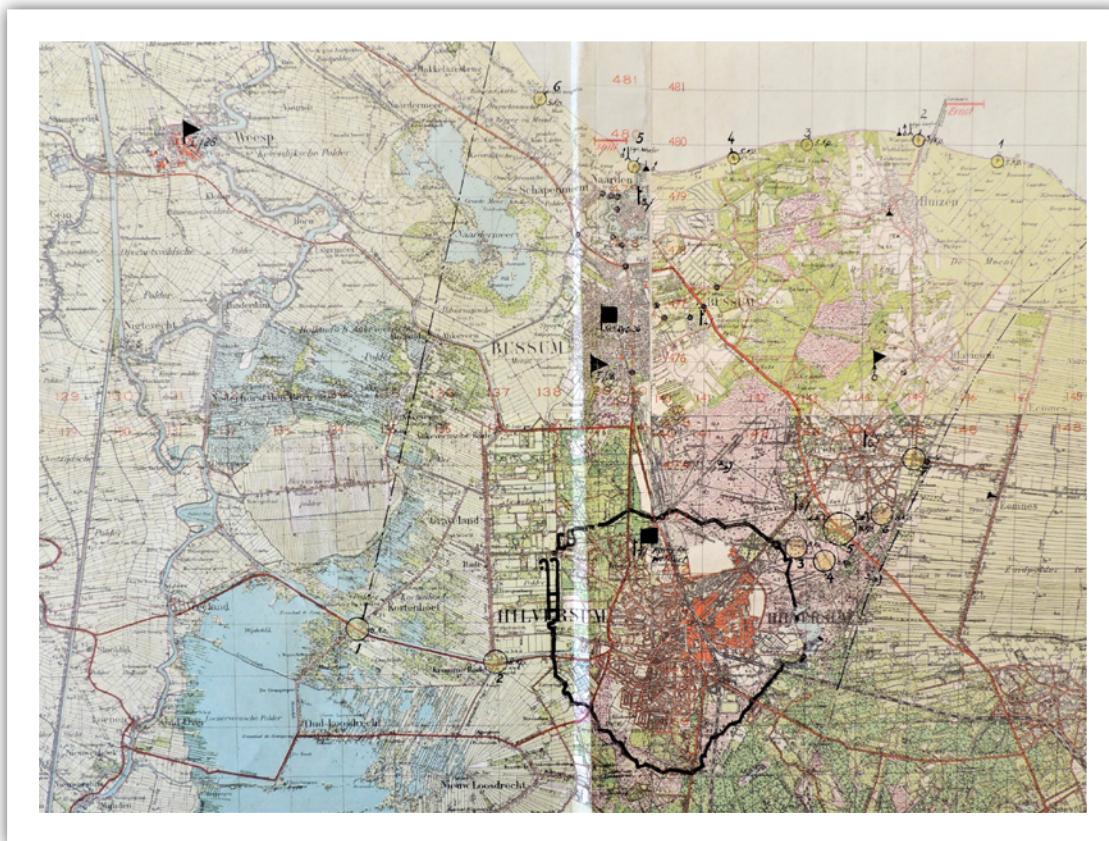
Rank \_\_\_\_\_

Appointment \_\_\_\_\_

Unit or formation \_\_\_\_\_

Notice This form when completed is to be forwarded to the headquarters First Canadian Army without delay.

Handtekening van Gen.Maj. Wolpert onder de capitulatie formulieren.



Kaart met uitvergroting uit de capitulatie documenten met de posities van de verschillende onderdelen binnen Kampfgruppe Wolpert. Hier moesten zij de zuidelijke oever van het IJsselmeer beschermen tegen eventuele geallieerde amphibische landingen achter de Grebbelinie.



# SS Polizei Regiment Northwest 2

Bevelhebber was Oberstleutnant **Wilhelm Fricke**, tot 19 april 1945 was de naam van deze eenheid Polizei - Waffenschule III, en behoorde tot de Schutzpolizei (SchuPo). Tot de capitulatie datum heeft SS Polizei Regiment Northwest 2 dus maar 16 dagen bestaan. Voor wat betreft aansturing ressorteerden alle Polizei eenheden al veel langer onder de SS.

Handtekening van Wilhelm Fricke onder de door hem ingevulde capitulatie formulieren.  
EKM: Polizei Waffenschule III Nr 3584

- 4 -

**CERTIFICATE BY GERMAN COMMANDER**  
**BEGLAUBIGUNG**

Ich Wilhelm Fricke, Oberstlt.d.SchP., Erk.-Marke 3584, Rgts.-Kdr.  
(Name, Rank, Personal Number, Appointment)  
(Name, Dienstgrad, Nummer, Stellung)

Commanding  
Befehlshaber der/des 44-Polizei-Regiment Northwest 2  
(Unit or Formation)  
(Militärische Einheit)

certify that the information given by me in answer to this questionnaire is complete and correct.  
beglaubige hiermit, dass die Antworten auf den obigen Fragebogen vollständig und genau sind.

Signature Fricke Oberstlt.d.SchP.  
Unterschrift Erk.-Marke 3584  
(Name, rank, number, appointment)  
(Name, Dienstgrad, Nummer, Stellung)

**FOR ATTENTION OF ALLIED COMMANDER ONLY**

This form was returned to me at \_\_\_\_\_ hours \_\_\_\_\_ 45

SIGNATURE \_\_\_\_\_  
RANK \_\_\_\_\_  
APPOINTMENT \_\_\_\_\_  
UNIT OR FORMATION \_\_\_\_\_

- 3 -

Answers in German (To be completed by German Commander)	English Translation (To be completed by an Allied Inter NOT below divisional level)
Antworten auf Deutsch (Muss vom deutschen Befehlshaber ausgefüllt werden).	
Zu 8 Polizei-Waffenschule III ab 19.4.45 SS-Polizei-Regiment Northwest 2	8. Police Weapon School III since 19 Apr 45 I Bn SS Police Regt NW 2
Zu 9 Polizei-Waffenschule III I. Bataillon ab 19.4.45 : SS-Polizei-Regiment Northwest 2	9. Police Weapon School III I. Bn since 19 Apr 45 SS Police Regt NW 2 I Bn
Zu 10 Bataillons-Stab mit Nachrichten-Staffel  1./Polizeiwaffenschule III 2./Polizeiwaffenschule III 3./Polizeiwaffenschule III ab 19.4.45 : SS-Polizei-Regiment Northwest 2 zugesellt : 2. Marine-Landeschützen-Komp.	10. Bn HQ with Sigs Section  1. Coy Police Weapon School III 2. " " " " " 3. " " " " " since 19 Apr 45 SS Police Regt NW 2  Attached: 2 Coy Naval Home Defence
zu 11 Siehe Anlage 1	11 See Appx 1
zu 12 Siehe Anlage 2	12 See Appx 2
zu 13 Keine	13 None

Bladzijde uit de capitulatie formulieren van SS Polizei Regiment NW 2.

## Dit Polizei Regiment kende de volgende onderdelen:

**Regimentsstab** met 8 Offiziere en 47 Mannschaften

**Nachrichten Zug** met 1 Offizier en 36 Mannschaften

**Pak - Zug** met 1 Offizier en 19 Mannschaften

### I. Bataillon met 1. 2. en 3. Kompanie

Bataillons-Führer Hauptmann **Moritzen**

13 Offiziere en 448 Mannschaften

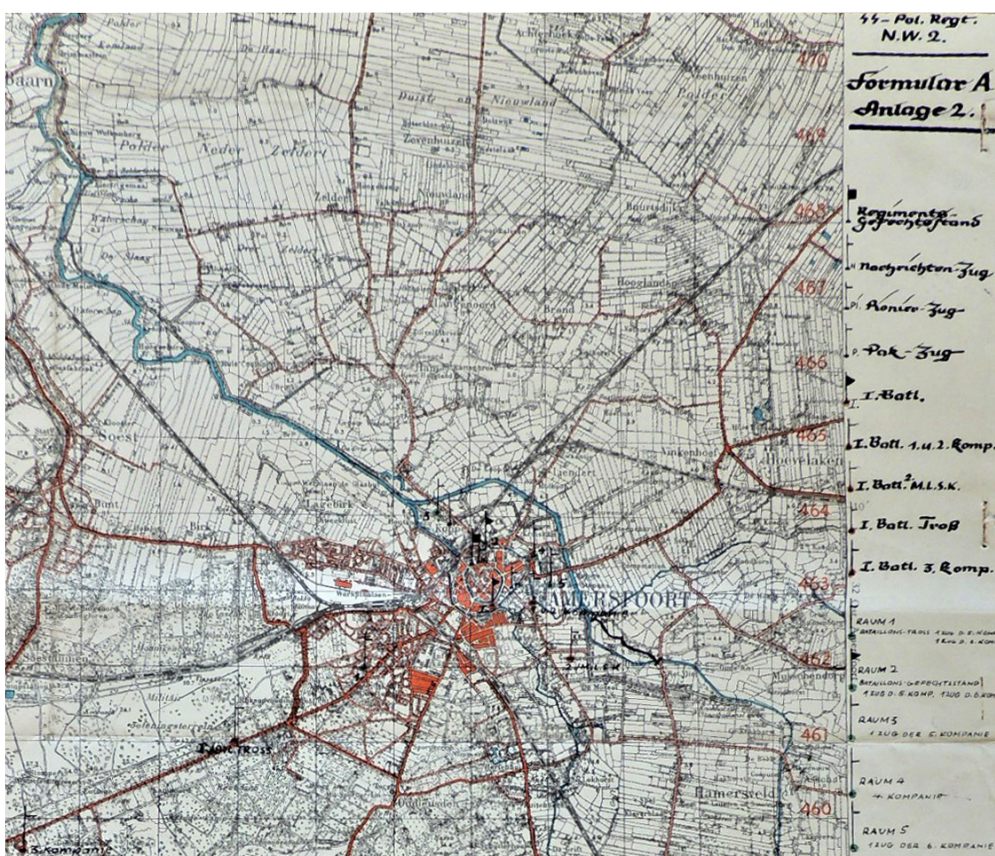
### II. Bataillon met 5. 6. 7. 8. Kompanie

Bataillons - Führer Hauptmann **Brinkmann** EKM: Polizei Rgt. 8 Nr. 2 .

Hij diende dus eerst bij Polizei Regiment 8 welke langdurig aan het oostfront vocht.

10 Offiziere en 359 Mannschaften

Totaal 34 Offiziere en 974 Mannschaften zoals opgegeven door Fricke, dit wijkt af van de 806 Polizei personen die op de voorgaande lijst van de 6. Fallsch. Jg. Div. voorkomen.



Kaart van 8 mei 1945 met de posities van de verschillende Polizei eenheden rond Amersfoort. Aan de oost-kant zijn ook 2. en 3. Kompanie van de Marine Landesschutz ingetekend.



Bij de capitulatie formulieren ontbreken de gebruikelijke lijsten van gebruikte wapens, wel zijn de beschikbare wapens vermeld in de troepenschema's.

52x MG, 3x 5 cm Gr.W., 7x 8 cm Gr.W. , 7x Ofenrohre.

Uit een Intelligence report van de Britse **49 (WR) Division** over Polizei eenheden van eind april 1945, kunnen we wel het een en ander destilleren. De bewapening bestond voornamelijk uit verouderd en/of Beute uitrusting.

Zo maakten zij b.v. nog gebruik van watergekoelde MG 08 machinegeweren en Steyr-Mannlicher M1895 geweren uit het WO I tijdperk.

De Panzer-Jäger Zug had de beschikking over 2 stuks 4,5cm PAK.

De 49(WR) Div. neemt in de laatste 2 weken van de oorlog meer dan honderd man aan Polizei soldaten gevangen, waaronder vele stragglers welke zich vanuit Putten richting Grebbelinie wilden begeven.

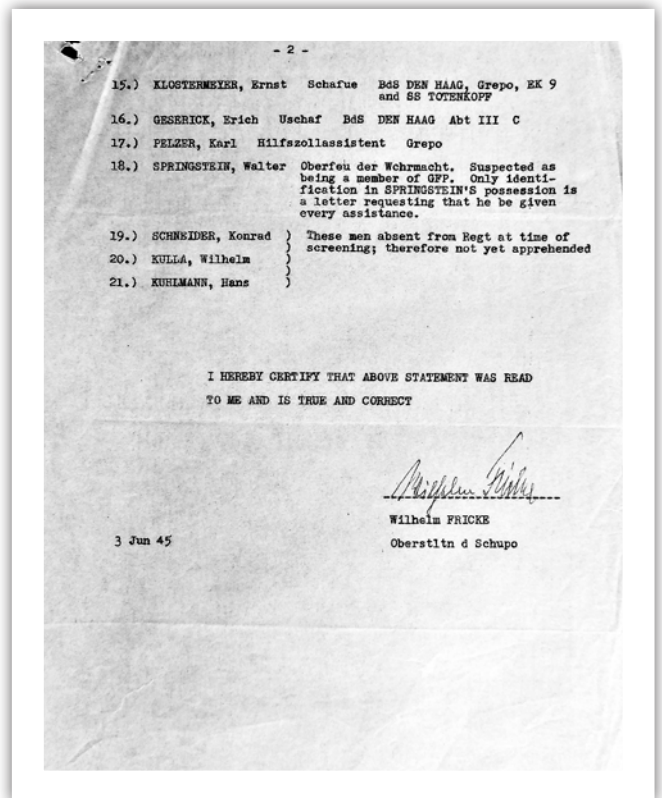
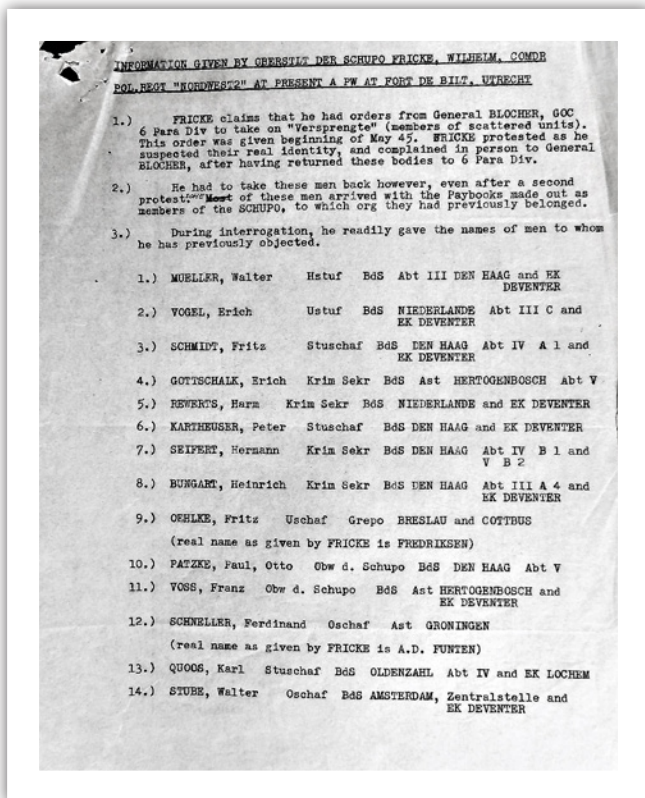
Een aantal van hen is in het bezit van een SS Soldbuch welke pas een week daarvoor is uitgegeven, hetgeen ook duidt op de transformatie van **Polizei Waffen Schule III** naar **SS Polizei Rgt. "Nordwest"**. Enkele gevangen genomen officieren droegen een SS uniform anderen weer niet.



Foto's van achtergebleven Polizei gebruiksvoorwerpen: Petembleem, Erkennungsmarke , tube, schouderstukken van een Oberwachtmeister der Schupo, Polizei Koppelslot, handboeien, MG08 richtmiddel, grendels M1895 geweer.

Uit een verkregen document blijkt dat Fricke vlak voor de capitulatie ook stragglers zgn "Versprengte" moest opnemen, welke over vervalste of incomplete persoonlijke papieren beschikten.

Fricke probeerde deze groep tot twee keer toe aan Plocher over te dragen, tot zijn frustratie bleef Plocher echter weigeren. Beide voorvoelde dat er gezochte personen tussen de groepen Versprengte zaten. Dit bleek ook inderdaad het geval zoals te zien is in onderstaande lijst.



Links: eerste bladzijde uit een document met 20 namen van personen met vervalste of incorrecte identificatie papieren. Twee van hen gebruikte een valse naam, het merendeel gebruikte een SS rang (Hstuf, Ustuf enz.) Onder hen zien we nr 12: SCHNELLER, Ferdinand Oberscharführer te Groningen welke door Fricke wordt geïdentificeerd als zijnde A. D. Fünten ofwel SS Hauptsturmführer Ferdinand Hugo aus der Fünten van de Zentralstelle für jüdische Auswanderung. Deze oorlogsmisdadiger werd later na veroordeling een van de "Vier van Breda". Plocher is hier verkeerd gespeld als Blocher.

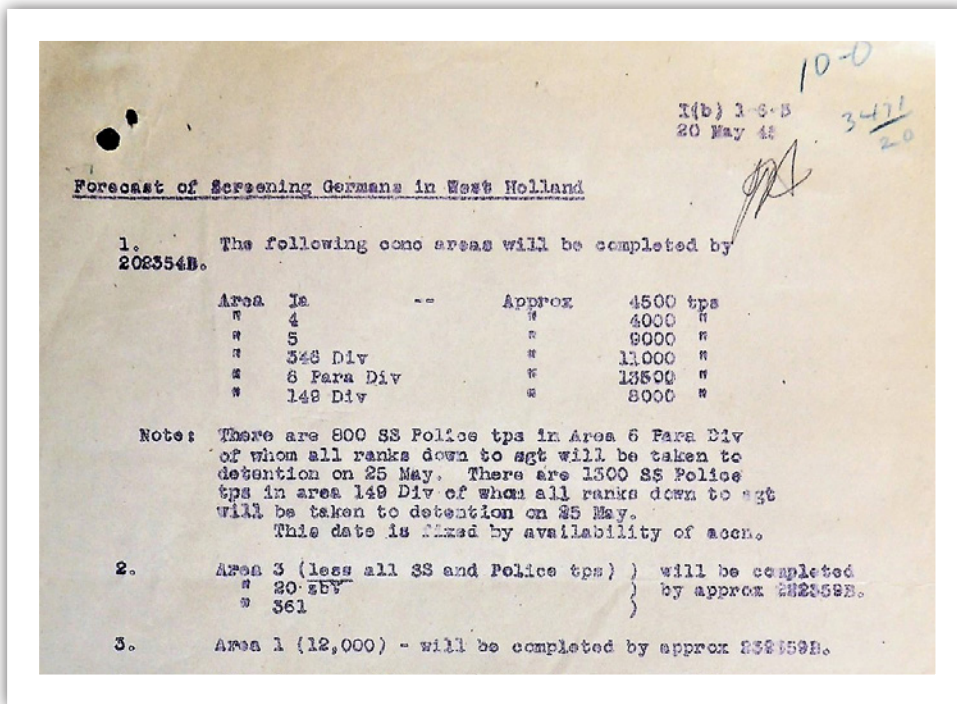
Rechts: tweede bladzijde vermeld Wilhelm Kulla deze SS er van de Sicherheitsdienst zat in Baarn gedurende april en mei 1945. Veroordeeld voor een dubbele moord in die periode. Kulla wist te ontkomen maar werd later in Duitsland gearresteerd.



Hier en daar zijn er enkele SS items aangetroffen in de concentratiegebieden: koppelslot, SS Pet Abzeichen 2x, deel van rugzak mogelijk van SS leden welke zich in de stroom der gecapituleerde formaties trachtte te mengen.

Na de capitulatie zitten er, volgens Canadese documenten "Screening Germans in West Holland", 800 SS Polizei troepen in het concentratie gebied van de 6. Para Div. welke in hechtenis genomen moeten worden. Actueel waren dit 1008 personen volgens Fricke, na ontwapening hebben zij tot 25 mei in het concentratie gebied van de 6. Fallsch. Jg. Div. gezeten vervolgens zijn zij vastgezet in Fort De Bilt voor verdere screening en ondervraging. Weer later werd deze voormalige Polizei groep naar interneringskamp Esterwegen in Duitsland verplaatst.





Forecast of screening Germans in West Holland, hier vermeld 800 SS Police troops zijn Polizei Waffenschule III groepen. De genoemde 1300 SS Police troops zijn van Polizei Regiment Karstens welke in Utrecht gelegerd was en bij Maarssen geconcentreerd werd, bij de 149 FAD.

Twee gevonden Erkennungsmarke uit het concentratiegebied geven aan dat deze personen eerder behoorde tot **Polizei Bataillon 306 en 307**, onderdelen welke betrokken waren bij talloze terreurdaden in bezet oost Europa en Rusland.

Leden van voormalig **II Bataillon Polizei Waffen Schule III** onder Brinkmann hadden o.a. deelgenomen aan de massa executies bij de Woeste Hoeve op 8 maart 1945.



## Marine - Landeschützen 2. und 3. Kompanie

Deze eenheid was gevormd uit in de regio gelegerde Marine troepen. De Kriegsmarine was tot de capitulatie nog behoorlijk actief op het IJsselmeer en de Eem. Tevens was er een **Marine Kraftfahrkompanie** in Soest gelegerd. De personele sterkte bestond uit 4 Offiziere, 48 Unteroffiziere en 105 Mannschaften. Zugeteilt aan de Polizei eenheid.

Kleurenfoto van "Disarmed Enemy personnel" mengeling van Heer en Marine. Links met gouden chevrons Matrosenobergefreiter der Kriegsmarine. Locatie mogelijk IJmuiden.





Gevonden items van Marinetroepen in de regio, serviesgoed, knopen, EKM Marinehelfer, Kriegsabzeichen für Hilfskreuzer.

## Bau Pionier Bataillon 822

Bataillonskommandeur Hauptmann **Nurza**

Deze Heer eenheid bestond uit 9 Offiziere, 89 Unteroffiziere en 503 Mannschaften.

Onderdeel van deze eenheid was **Bodenständige Pionier Kompanie Niederlande** welke eerder in Moerdijk gelegerd was. Dit wordt bevestigd door een achtergebleven Erkennungsmarke, zie foto. De Kompanien waren in mei 1945 erg verspreid gelegerd, in onze regio te Bilthoven en Hilversum.

### **Bewapening:**

532x Karabiner, 144x Pistolen, 25x M. Pi. , 16x Le.M.G. , 9x Gew. Gr. Geräte, 12x Leuchtpistolen, 240x Seitengewehre, 1x s.MG-Lafette, 1x Panzerschreckrohr, 44x Panzerfaust.



EKM teruggevonden in het verzamelgebied van Bau Pionier Bataillon 822, Bodenständige Pionier Kompanie Niederlande.

# Kampfkommandant Amersfoort

Doordat Amersfoort direct achter de Hauptkampflinie kwam te liggen werd een Kampfkommandant (naam niet goed leesbaar; Oberst Kule?) aangesteld. Bij eventuele onoverzichtelijke straatgevechten was het praktisch om lokaal een kommandant te hebben die snel kon handelen.

De Kampfkommandant Amersfoort beschikte over de volgende onderdelen:

**Stab Kampfkommandant Amersfoort** met 5 Offiziere en 24 Unteroffiziere en Mannschaften. Ze beschikten over 18 pistolen, 4 MPi., 65 Gewehre, 3 LeMG, 31 Pz.Faust Gr. en 4 Kl.

**Wehrmachtkommandantur Amersfoort (O.K. I/215)** met Kommandanturpersonal, Feldgendarmerie en NSKK totaal 9 Offz. 62 Uffz. u. Mannschaften.

Kommandant Major **Kirsten**

**Postschutz Einsatz Niederlande Wachkommando Amersfoort** met 11 man.

**Wachabteilung des Chefintendanten beim Wehrmachtbefehlshaber in den Niederlanden** met 4 man.

**Alarmgruppe Siebold (Heer)**, volgens een van de kaarten zaten zij aan de zuidkant van Amersfoort stad . Sterktes : 13 Offz. 29 Uffz. 162 Mannschaften

**Festungs-Pak-Kompanie I./XXXXIII** met Kompanie-Chef Oberleutnant **Alfred Reimer**. 88 Uffz. u. Mannschaften, 1 Helferin.

Zij beschikten over 3 stuks van de excellente 8,8 cm Pak 43/41 , deze 3 kanonnen zijn zichtbaar op een foto van Duits materieel gemaakt op de Leuserheide 10 mei 1945.

Voor de communicatie met Plocher was 1 **Trupp van 2./Fallsch. Ln. Abteilung (mot.) 6** in Amersfoort aanwezig.

Om voeling te houden met de situatie in Amersfoort was **12. Kompanie van Fallsch. Jg. Rgt. 18** ter plaatste met 1 Offizier 21 Unteroffiziere en 94 Mannschaften. Zie kaartje III. Bataillon FJR 18.

# Wehrmachtkommandantur Hilversum

Met Wehrmachtkommandant Major **Max Ostermünchener**  
Adjutant Hauptmann **Günter Trog**

Bestond uit:

**Feldgendarmerie Hilversum** Oberleutnant **Paul Hofmann**

**Deutsche Schutzgruppe Hilversum**

**Fliegerhorst Hilversum (Restkommando)** Fliegerhorstkommandant Major **Johannes Junker**

**Genesungs Kompanie Hilversum** Oberzahlmeister **Gerhard Mathews**

Adres Kommandantur s'-Gravelandscheweg 56, Hilversum

8 Offiziere, 33 Unteroffiziere en 22 Mannschaften volgens overzicht 6. Fallsch. Jg. Div.

Volgens capitulatie formulieren Wehrmachtkdtr. 11 Offz. en 73 Mannsch.



*Bedrijvigheid op de velden nabij Soestdijk. Fotograaf: Gerard Niestadt,  
uitgegeven als prentbriefkaart door fotohandel A. de Groot, Hilversum. Collectie SLS 39-45.*

© Stichting Legerplaats Soesterberg 1939 - 1945. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Stichting Legerplaats Soesterberg 1939 - 1945.